

Eerbetoon aan de geschiedenis

BEELDDE KUNST

**Overzichtstentoonstelling
Helmonder Albert Niemeyer
in museum Jan van der Togt.**

door **Rob Schoonen**
e-mail: r.schoonen@ed.nl

Al in de gang botsen we op een schilderij. Het staat klaar om op transport te gaan naar museum Jan van der Togt waar de tentoonstelling wordt gehouden. Een deur verder, in de woonkamer, is het niet veel anders. In het atelier is het echter al betrekkelijk leeg. Op de ezel staat een doek dat alle aandacht opzuigt. Een groepsportret is het, één dame en drie heren, zittend op stoelen. We praten twee uur, kijken naar zijn schilderijen in de verschillende ruimtes van het huis, bladeren door boeken, praten nog meer, maar steeds worden de ogen getrokken naar dat ene doek dat hij in 2010 schilderde. 245 bij 155 centimeter is het groot. Gemengde techniek op paneel. Met een Engelse lijst er omheen, uit circa 1870, want Niemeyer heeft oog voor detail. Links op het schilderij, onmiddellijk herkenbaar aan zijn ietwat cynische blik en die zo kenmerkende lokken: Oscar Wilde (1854-1900). Iers schrijver en op en top estheet. Zo ongeveer de be-

lichaming van het *l'art pour l'art*-principe. Hij draagt een mooie, wijd vallende geel-bruine jas, over een wit overhemd-met-tekening dat bij de kraag wordt afgesloten met een rood strikje of beter: een 'lef-doekje'. Wilde wordt geflankeerd door André Gide (1869-1951) en dat zou de Fransman fijn hebben gevonden, want hij was dol op de Ier. Of schoon er ook tijden waren dat Gide Wilde niet kon uitstaan. De winnaar van de Nobelprijs voor literatuur in 1947, homoseksueel en narcist en 'meester van de nieuwe schrijfvorm', steekt toch liefdevol zijn arm door die van zijn buurman. Dat doet hij ook door die van zijn buurvrouw: Virginia Woolf. Die is gestoken in een buitengewoon kleurige jurk, vol gele, blauwe, groene en witte vlekjes. De Engelse schrijfster (1882-1941) is bekend geworden door haar nieuwe schrijfstijl én staat te boek als een fervent feministe. Ze bedacht zelfs een tegenhanger van William Shakespeare, een zusje: Judith. Woolf (1882-1941) had al eens een zenuw-

inzinking gehad en was in maart '41 bang dat dat haar nog eens zou overkomen. Ze stopte daarom stenen in de zak van haar jas en stapte in de Ouse, de rivier dichtbij haar huis in Sussex. Ze verdronk. Woolf op het schilderij heeft ook de arm van haar andere buurman omarmd. Vladimir Mayakovsky flankert de Britse schrijfster en doet dat met zichtbaar genoegen. Minzame glimlach, opvallend wit/grijs kostuum en een warm geel overhemd. De sigaret heeft hij vast op een manier die doet vermoeden dat hij kettingroker is. Twee pennen en een potlood steken in het borstzakje. De futurist (1893-1930) heeft nog iets gemeen met zijn buurvrouw: ook hij benam zich het leven. Met een pistool. Er valt veel, heel veel te ontdekken op dit doek. En dat geldt eigenlijk voor alle schilderijen die Niemeyer (1951) maakt. De Helmonder heeft een zwak voor geschiedenis en dat mag hij graag in zijn schilderijen laten zien. Niet voor niets neust hij met liefde door antiquariaten en scheurt hij - met evenveel liefde - bladzijdes uit eeuwenoude boeken. Om die als basis te gebruiken voor zijn kunstwerken. Het zijn daarom eigenlijk geen schilderijen maar collages die Niemeyer toont in Amstelveen. Hij houdt het niet alleen bij oude bladzijdes. Wie goed kijkt, ziet dat de kraag van de jas van Gide bestaat uit oud schilderslinnen. En niet zomaar wit doek uit de winkel, maar van een schilderij uit de 19e eeuw. Want ook dat moet natuurlijk wel kloppen.

'Revolutionaire persoonlijkheden', overzichtstentoonstelling Albert Niemeyer. Museum Jan van der Togt, Dorpsstraat 50, Amstelveen.

Open: wo t/m vr van 11-17 uur. za en zo van 13-17 uur. Tot 15 oktober. Publicatie: Albert Niemeyer (R)evolution.